

Yeni bir dönem başlarken

28 Mayıs 1995, EMO İstanbul Şubesi ve yıllardır yönetimde bulunan Demokrat Elektrik Mühendisleri için bir dönüm noktasıdır.

Kurulduğu 1954 yılında devletin yan kuruluşlarından biri olarak görülen TMMOB ve ona bağlı EMO, 1960'ların ortalarında yaşadığı kimlik değişimiyle bağımsız bir mesleki ve demokratik örgüt olma yoluna girmiştir. Bu süreç 1970'li yıllar boyunca da sürmüştür ve 1980'lere gelindiğinde, Odamız ve bağlı olduğu TMMOB, görüşleriyle kamuoyunu etkileyen saygın bir kuruluş olarak toplumda hak ettiği yeri almıştır. 19 Nisan 1983 ve 6 Eylül 1983 tarihlerinde çıkarılan 66 ve 85 sayılı kanun hükmünde kararnemelerle etkisizleştirme çabalarına karşın Odamız ve bağlı olduğu TMMOB ayakta kalmayı başarmış, birikimlerinin ve geleneklerinin belirlediği yurtseverlik çizgisinden ödün vermemiştir. Aynı süreci yaşayan EMO İstanbul Şubesi, 8.500'e yakın elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisini bünyesinde barındırmaktadır. Odamız, uzun yıllar boyunca uzmanlık alanındaki faaliyetler ve özellikle son yıllarda enerji alanındaki özelleştirmeye karşı yürüttüğü çalışmalarla çıkar çevrelerini ve siyasal iktidarlara rahatsız etmeye başlamıştır.

Bu nedenle 13 Şubat 1994'de dört listenin arasından sıyrılarak yönetime gelen Meslekte Birlik grubuna, aynı çıkar çevrelerinin ve siyasal iktidarın desteği yoğunlaşmıştır.

Yönetimi devralan bu grup, Odamızın yıllardır sürdürdüğü, siyasal iktidardan bağımsız, kişilikli, üyenin, halkın ve ülkenin çıkarlarını savunan politikalarını terk etmiştir.

Meslekte Birlik'in yönetimde kaldığı her gün, EMO'nun uzun yıllar sonucunda sağladığı birikimlerin hoyratça harcanmasını getirmiştir.

Meslekte Birlik, Oda yönetimine DEMOKRAT MÜHENDİS'lerin yaptıkları hatalar sonucunda gel-

miştir. Bu hataların başında, temelde farklı düşünen insanların bölünmesi vardır. Geçmiş dönemin tek yararı DEMOKRAT MÜHENDİS'lerin birlikteliğinin yeniden sağlanması olmuştur.

İşte 28 Mayıs 1995, Demokrat Elektrik Mühendisleri arasındaki birlikteliğin sözden eyleme dönüştüğü gün olmuştur.

EMO, tüm elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerini çatısı altında toplayan önemli bir mesleki demokratik kitle örgütüdür. Bu özelliği, onun siyasi iktidardan bağımsız bir yapısı olmasını önemli bir gereklilik haline getirmektedir. Batı'daki örnekler incelendiğinde odaların bağımsız yapılarının özenle korunduğu görülmektedir. Odamız, demokrasinin vazgeçilmez kurumlarından biridir.

EMO kendi özgün koşullarından hareketle, üyelerinin çıkarlarını savunacak ve kazanılmış haklarını hayata geçirme doğrultusunda mücadele edecektir. Örgütsel bağımsızlığını titizlikle koruyacaktır. EMO, dil, din, ırk, cinsiyet ve siyasi inanç farkı gözetmeden tüm elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerinin örgütüdür. Odamız, ülke kaynaklarının çarçur edilmesine ve bu kaynaklardan belli çevrelerin haksız çıkar sağlanmasına karşı mücadelesini sürdürecektir.

Odamız, serbest çalışan üyelerimizin meslek onurunu koruyacak ve haksız rekabete karşı gerekli önlemleri alacaktır.

Odamız, tüm çalışanlar için olduğu gibi, üyelerinin grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara kavuşturulması için yürütülen mücadeleyi destekleyecektir.

Gericiliğe, irticaya ve faşizme karşı mücadelede demokrasi güçlerinin içinde yer alacaktır.

Yönetim Kurulumuz, bütün bunları, üyelerinin birlikteliği ve desteği ile yapabileceğine inanmaktadır.

YÖNETİM KURULU

Elektrik Mühendisliği 6. Ulusal Kongresi 11-17 Eylül'de

Elektrik Mühendisliği 6. Ulusal Kongresi, 11-17 Eylül tarihleri arasında toplanıyor.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Elektronik Mühendisliği Bölümü ve TÜBİTAK tarafından ortaklaşa düzenlenen Elektrik Mühendisliği 6. Ulusal Kongresi ve Fuarı, Bursa'da Almira Otel'de yapılacak.

Ayrıntılı bilgi, Tahtakale Veziri Caddesi, Kent İşhanı Kat: 4 16040 Bursa adresinden ve aşağıdaki telefondan edinilebilir.

Tel: 0224-222 70 76 - Fax: 0224-223 02 41

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ BÜLTENİ AĞUSTOS 1995 • SAYI: 1

EMO İstanbul Şubesi Adına Sahibi:
HÜSEYİN YEŞİL

Yazışları Müdürü: GAZİ İPEK

Yayın Koordinatörü: OSMAN BAHADIR

Tasarım ve Uygulama: FENNİ ÖZALP

EMO İstanbul Şubesi:

Cumhuriyet Cad. No: 283 Engin Han

Kat: 2 80230 Harbiye / İSTANBUL

Tel: 212 - 248 50 52-53 Fax: 212-232 24 13

Baskı: Papirüs Basım (Tel: 212-511 32 62)

Nükleer enerji yeniden gündemde

AHMET AKKÜÇÜK (Elek. Yük. Müh.)

Geçtiğimiz ay nükleer enerji konusu, gerek uluslararası gerekse ulusal kamuoyumuzu sıkça meşgul eden bir konu oldu. Fransa'nın Pasifik Okyanusu'nda askeri amaçlı nükleer denemelere yeniden başlama kararı, buna karşı çevreci örgütlerin tepkisi ve karşı eylemleri günlerce konuşuldu, yazıldı.

Ülkemizle ilgili olarak;

-Gazeteler, Rusya'nın Türkiye'ye nükleer santral satmaya çalıştığını ve görüşmelerin sürdüğünü yazdı.

-Antalya'da Ortadoğu Enterkonneksiyon Kon-

feransı'na katılan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Veysel Atasoy, "Nükleer enerjinin haksız olarak kötü tanındığını, bunun için devletin bir tanıtma kampanyası başlatacağını" söyledi.

-Aşağıdaki Tablo-1, devlet arşivlerinden Türkiye'nin 2010 (dahil) yılına kadar olan elektrik enerjisi planını göstermektedir. Buna göre, 2010 yılından itibaren elektrik enerjisi arzında nükleer santraller önemli bir yer tutacaktır.

1986 yılında meydana gelen Çernobil nükleer santral

— TABLO 1 —
ELEKTRİK ENERJİSİ ARZ - TALEP DENGESİ
(DEVLET ARŞİVLERİNE GÖRE)

ÜRETİM KAPASİTESİ (GWh)	1992 (*)	1995	2000	2005	2010
Taşkömürü	2180	2180	14379	22659	78659
Linyit	34887	36175	51493	72738	80473
Petrol	8773	8773	8773	8773	8773
Doğalgaz	16821	16821	43649	71289	102789
Jeotermal	90	90	90	90	90
Nükleer	-	-	-	-	14320
TOPLAM TERMİK	62751	64039	118384	175549	285704
HİDROLİK	30593	37497	54655	68008	77089
GENEL TOPLAM	93344	101536	173039	243557	362793
TALEP	67187	88375	139280	207060	307970
YEDEK	26032	13161	33759	36497	54823
YEDEK	39	15	24	18	18
KURULU GÜÇ KAPASİTESİ (MW)					
Taşkömürü	353	353	2953	3553	11553
Linyit	5450	6080	8011	11046	12151
Petrol	1925	1925	1925	1925	1925
Doğalgaz	2592	2592	6212	10112	14612
Jeotermal	15	15	15	15	15
Nükleer	-	-	-	-	2132
TOPLAM TERMİK	10335	10965	19116	26651	42388
HİDROLİK	8379	10480	15859	19581	22248
GENEL TOPLAM	18714	21445	34975	46232	64636

(*) 1992 yılında 125 GWh'lik net ihracat olmuştur.

Yeni bir dönem başlarken

28 Mayıs 1995, EMO İstanbul Şubesi ve yıllardır yönetimde bulunan Demokrat Elektrik Mühendisleri için bir dönüm noktasıdır.

Kurulduğu 1954 yılında devletin yan kuruluşlarından biri olarak görülen TMMOB ve ona bağlı EMO, 1960'ların ortalarında yaşadığı kimlik değişimiyle bağımsız bir mesleki ve demokratik örgüt olma yoluna girmiştir. Bu süreç 1970'li yıllar boyunca da sürmüştü ve 1980'lere gelindiğinde, Odamız ve bağlı olduğu TMMOB, görüşleriyle kamuoyunu etkileyen saygın bir kuruluş olarak toplumda hakettiği yeri almıştır. 19 Nisan 1983 ve 6 Eylül 1983 tarihlerinde çıkarılan 66 ve 85 sayılı kanun hükmünde karamelerle etkisizleştirme çabalarına karşın Odamız ve bağlı olduğu TMMOB ayakta kalmayı başarmış, birikimlerinin ve geleneklerinin belirlediği yurtseverlik çizgisinden ödün vermemiştir. Aynı süreçte yaşanan EMO İstanbul Şubesi, 8.500'e yakın elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisini bünyesinde barındırmaktadır. Odamız, uzun yıllar boyunca uzmanlık alanındaki faaliyetler ve özellikle son yıllarda enerji alanındaki özelleştirmeye karşı yürüttüğü çalışmalarla çıkar çevrelerini ve siyasal iktidarları rahatsız etmeye başlamıştır.

Bu nedenle 13 Şubat 1994'de dört listenin arasından sıyrılarak yönetime gelen Meslekte Birlik grubuna, aynı çıkar çevrelerinin ve siyasal iktidarın desteği yoğunlaşmıştır.

Yönetimi devralan bu grup, Odamızın yıllardır sürdürdüğü, siyasal iktidardan bağımsız, kişilikli, üyenin, halkın ve ülkenin çıkarlarını savunan politikalarını terk etmiştir.

Meslekte Birlik'in yönetimde kaldığı her gün, EMO'nun uzun yıllar sonucunda sağladığı birikimlerin hoyratça harcanmasını getirmiştir.

Meslekte Birlik, Oda yönetimine DEMOKRAT MÜHENDİS'lerin yaptıkları hatalar sonucunda gel-

miştir. Bu hataların başında, temelde farklı düşünmeyen insanların bölünmesi vardır. Geçmiş dönemin tek yararı DEMOKRAT MÜHENDİS'lerin birlikteliğinin yeniden sağlanması olmuştur.

İşte 28 Mayıs 1995, Demokrat Elektrik Mühendisleri arasındaki birlikteliğin sözden eyleme dönüştüğü gün olmuştur.

EMO, tüm elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerini çatısı altında toplayan önemli bir mesleki demokratik kitle örgütüdür. Bu özelliği, onun siyasi iktidardan bağımsız bir yapısı olmasını önemli bir gereklilik haline getirmektedir. Batı'daki örnekler incelendiğinde odaların bağımsız yapılarının özenle korunduğu görülmektedir. Odamız, demokrasinin vazgeçilmez kurumlarından biridir.

EMO kendi özgün koşullarından hareketle, üyelerinin çıkarlarını savunacak ve kazanılmış haklarını hayata geçirme doğrultusunda mücadele edecektir. Örgütsel bağımsızlığını titizlikle koruyacaktır. EMO, dil, din, ırk, cinsiyet ve siyasi inanç farkı gözetmeden tüm elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerinin örgütüdür. Odamız, ülke kaynaklarının çarçur edilmesine ve bu kaynaklardan belli çevrelerin haksız çıkar sağlanmasına karşı mücadelesini sürdürecektir.

Odamız, serbest çalışan üyelerimizin meslek onurunu koruyacak ve haksız rekabete karşı gerekli önlemleri alacaktır.

Odamız, tüm çalışanlar için olduğu gibi, üyelerinin grevli toplu sözleşmeli sendikalar haklarına kavuşturulması için yürütülen mücadeleyi destekleyecektir.

Gericiliğe, irticaya ve faşizme karşı mücadelede demokrasi güçlerinin içinde yer alacaktır.

Yönetim Kurulumuz, bütün bunları, üyelerinin birlikteliği ve desteği ile yapabileceğine inanmaktadır.

YÖNETİM KURULU

Elektrik Mühendisliği 6. Ulusal Kongresi 11-17 Eylül'de

Elektrik Mühendisliği 6. Ulusal Kongresi, 11-17 Eylül tarihleri arasında toplanıyor.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Elektronik Mühendisliği Bölümü ve TÜBİTAK tarafından ortaklaşa düzenlenen Elektrik Mühendisliği 6. Ulusal Kongresi ve Fuarı, Bursa'da Almira Otel'de yapılacak.

Ayrıntılı bilgi, Tahtakale Veziri Caddesi, Kent İşhanı Kat: 4 16040 Bursa adresinden ve aşağıdaki telefondan edinilebilir.

Tel: 0224-222 70 76 - Fax: 0224-223 02 41

**TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ BÜLTENİ
AĞUSTOS 1995 • SAYI: 1**

EMO İstanbul Şubesi Adına Sahibi:
HÜSEYİN YEŞİL

Yazışmaları Müdürü: GAZİ İPEK

Yayın Koordinatörü: OSMAN BAHADIR

Tasarım ve Uygulama: FENNİ ÖZALP

EMO İstanbul Şubesi:

Cumhuriyet Cad. No: 283 Engin Han

Kat: 2 80230 Harbiye / İSTANBUL

Tel: 212 - 248 50 52-53 Fax: 212-232 24 13

Baskı: Papirüs Basım (Tel: 212-511 32 62)

Nükleer enerji yeniden gündemde

AHMET AKKÜÇÜK (Elek. Yük. Müh.)

Geçtiğimiz ay nükleer enerji konusu, gerek uluslararası gerekse ulusal kamuoyumuzu sıkça meşgul eden bir konu oldu. Fransa'nın Pasifik Okyanusu'nda askeri amaçlı nükleer denemelere yeniden başlama kararı, buna karşı çevreci örgütlerin tepkisi ve karşı eylemleri günderece konuşuldu, yazıldı.

Ülkemizle ilgili olarak;

-Gazeteler, Rusya'nın Türkiye'ye nükleer santral satmaya çalıştığını ve görüşmelerin sürdüğünü yazdı.

-Antalya'da Ortadoğu Enterkonneksiyon Kon-

feransı'na katılan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Veysel Atasoy, "Nükleer enerjinin haksız olarak kötü tanındığını, bunun için devletin bir tanıtma kampanyası başlatacağımı" söyledi.

-Aşağıdaki Tablo-1, devlet arşivlerinden Türkiye'nin 2010 (dahil) yılına kadar olan elektrik enerjisi planını göstermektedir. Buna göre, 2010 yılından itibaren elektrik enerjisi arzında nükleer santraller önemli bir yer tutaacaktır.

1986 yılında meydana gelen Çernobil nükleer santral

— TABLO 1 —
ELEKTRİK ENERJİSİ ARZ - TALEP DENGESİ
(DEVLET ARŞİVLERİNE GÖRE)

ÜRETİM KAPASİTESİ (GWh)	1992 (*)	1995	2000	2005	2010
Taşkömürü	2180	2180	14379	22659	78659
Linyit	34887	36175	51493	72738	80473
Petrol	8773	8773	8773	8773	8773
Doğalgaz	16821	16821	43649	71289	102789
Jeotermal	90	90	90	90	90
Nükleer	-	-	-	-	14320
TOPLAM TERMİK	62751	64039	118384	175549	285704
HİDROLİK	30593	37497	54655	68008	77089
GENEL TOPLAM	93344	101536	173039	243557	362793
TALEP	67187	88375	139280	207060	307970
YEDEK	26032	13161	33759	36497	54823
YEDEK	39	15	24	18	18
KURULU GÜÇ KAPASİTESİ (MW)					
Taşkömürü	353	353	2953	3553	11553
Linyit	5450	6080	8011	11046	12151
Petrol	1925	1925	1925	1925	1925
Doğalgaz	2592	2592	6212	10112	14612
Jeotermal	15	15	15	15	15
Nükleer	-	-	-	-	2132
TOPLAM TERMİK	10335	10965	19116	26651	42388
HİDROLİK	8379	10480	15859	19581	22248
GENEL TOPLAM	18714	21445	34975	46232	64636

(*) 1992 yılında 125 GWh'lik net ihracat olmuştur.

kazasının yarattığı korku, bütün dünyada nükleer enerji programlarının bir süre askıya alınmasına yol açtı. Birçok ülke yapımı biten santrallerin çalışmasını, birçoğu da devam eden yatırımlarını durdurdu.

Öte yandan, özellikle Fransa ve Japonya olmak üzere bazı ülkeler programlarını aksatmadan sürdürmektedirler.

Nükleer santrallere karşı eleştiri ve tepkiler başlıca üç noktada toplanmaktadır:

-Nükleer kazalar, sadece çalışanları ve santral bölgesini değil, tüm dünyayı etkilemektedir. Santralin devreden çıkarılması çok büyük masraflara yol açmaktadır.

-Atıkların yok edilmesinde ve muhafaza edilmesindeki belirsizlikler ve güçlükler.

-Nükleer teknolojinin yeteri kadar yaygınlaşmaması olmasının insanlarda yarattığı korku.

Buna karşılık, dünyada halihazırda en çok kullanılan fosil kökenli yakıtların artık sonuna yaklaşıldığı gerçeği kabul edilmektedir. Ayrıca bu yakıtların yarattığı çevre sorunları beklenenden daha erken olarak kriz haline gelme eğilimi göstermektedir. Fosil kökenli yakıtların yanması sonucu atmosfere atılan SO_x, NO_x ve CO_x'lerin yanında en çok salınan karbondioksit (CO₂) gazının yarattığı sera etkisinin, dünya iklimini beklenenden de daha hızlı değiştireceği endişesi, hem uzmanların hem de bu atmosferi soluyan her canlı ve düşünen yarattığı etkilemektedir.

Bu koşullarda nükleer yakıtlar, fosil kökenli yakıtların yanında "ehven-i şer" olarak görülmeye başlanmıştır. Ötümümüzdeki günlerde hem dünyada hem ülkemizde, fosil kökenli yakıtların yerine ikame edilecek enerji kaynakları sorunu en çok konuşulmaya aday bir sorun olarak gözükmektedir.

Biz de EMO İstanbul Şubemizin yeni çalışma döneminin bu ilk bülteninde konu üzerinde düşünen değişik kesimlerin, sözü dinlenen ve dinlenmeyen kurum ve kişilerin çalışmalarından özet alıntılar yaparak bir başlangıç yapmayı uygun gördük.

"Çok yaygın olan kamuoyu tepkisi nedeniyle nükleer enerjinin ekonomik değerleri ortaya çıkmamaktadır. Nükleer kazalar, reaktörlerin devre dışına çıkartılması için gerekli muazzam masraflar ve artıkların yok edilmesi yöntemlerindeki belirsizlikler, birçok ülkede nükleer enerji programlarının durdurulmasına neden olmuştur. Ancak Fransa ve Japonya, devamlı geliştirdikleri nükleer programlarını ciddi bir şekilde sürdürmektedirler."

("21. Yüzyılın Eşiğinde Elektrik Politikalarına Yön Verecek Gelişmeler". - F. Behçet YÜCEL, Elektrik Enerjisi ve Teknolojileri Sempozyumu. Ocak 1994.)

"Son derece tehlikeli, güvensiz ve pahalı, mevcut teknolojisi ve buna bağlı rezervleri tükenmek üzere olan, çok büyük çözümlenemeyen sorunları bulunan nükleer enerji reaktörlerinin yapımından dünya vazgeçti.

Alternatiflerini tamamlayarak mevcutların kullanımından da vazgeçilmek üzere. Çernobil'deki nükleer kazanın bilinen boyutları 250 milyar dolar maddi zarar ve 250 binleri aşacak insan ölümüdür. Mevcut 400 santralden pek çoğu da bu tür bir kazayı Bu santrallerin radyoaktif atıkları ile kapatılanların nasıl yok edileceği, bizim neslimizin çözemeyeceği; yarınki nesillere devredilen çok büyük başka bir problemdir. Kuşağımız, yarattığı bu pislği çözememektedir."

("Dünyanın Enerji Bunalımı, Ülkemizdeki Enerji Politikaları". - Ünal ERDOĞAN. Elektrik Enerjisi ve Teknolojileri Sempozyumu. Ocak 1994.)

"Dünya nükleer santrallerinin net elektrik üretim ka-

— TABLO 2 —
DÜNYA ELEKTRİK ÜRETİMİNDE
15 YILDA KULLANILACAK YAKITLARDAKİ DEĞİŞME (%)

YAKIT TÜRÜ	1990	2005
Kömür	42.0	41.7
Petrol	11.7	6.4
Gaz	17.7	25.7
Fosil Yakıtlar	71.5	73.8
Nükleer	19.4	15.5
Hidrolik	7.4	8.4
Diğer	1.7	2.3
TOPLAM	100	100

KAYNAK: Petroleum Economist, February 1993

pasitesi 1990 yılında 429 reaktör ünitesi ile 324 TW olmuş, 1991 yılında bu rakam çok büyük değişiklik göstermişse de 86 ünitenin inşaatı devam etmiştir. Nükleer santraller ile dünya elektrik üretiminin altıda birinden fazlası sağlanmıştır. Nükleer santrallerin kullanılması ülkeden ülkeye değişmektedir. Japonya, bu konuda lider olan Fransa'yı yakalamak üzeredir.

Amerika, dünya nükleer enerji üretiminin üçte birini gerçekleştirmektedir. Çernobil'in yarattığı olumsuz ortam ve medyanın nükleer santrallere karşı yürüttüğü propaganda ve eski Doğu Bloku ülkelerindeki eski teknolojinin yarattığı yeni bir felaket korkusuna rağmen, nükleer santrallerin CO₂ emisyonları üzerindeki olumlu etkisi, nükleer enerjinin tekrar etkili hale gelmesine yol açmıştır. Örneğin Fransa yürüttüğü nükleer enerji programı ile CO₂ emisyonlarını %30 azaltmayı başarmıştır.

1960'lı yılların ortalarından itibaren sabit bir hızda yükselme gösteren nükleer enerji kullanımı, 1992'de durgun hale gelmiştir. Sözkonusu durum OECD'ye üye olmayan Avrupa ülkelerinin tüketim miktarlarındaki düşüşle ilgili olarak diğer bölgelerde meydana gelen artışların birbirini dengelemesi sonucunda meydana gelmiştir. Nükleer Enerji uzun vadeli üretim programına göre, 2009 yılından itibaren enerji bilançolarımıza dahil edilecek, elektrik enerjisi üretiminde giderek daha ağırlıklı bir pay alacaktır. Halen ticari nükleer santrallerin yakıtı durumunda olan uranyum, ülkemizde Salihli-Köprübaşı havzasında ve Yozgat-Sorgun'da büyük ölçüde yoğunlaşmış durumdadır. Toplam tabii metal uranyum rezervi, halen 9129 ton olarak belirlenmiştir. Eskişehir-Sivrihisar'da ise dünya çapında sayılabilecek toryum rezervleri (380 bin ton) bulunmaktadır. İlerideki yıllarda toryum kullanan santrallerin ticari hale gelmesi koşulu ile, ülkemizin bu zengin toryum kaynaklarını değerlendirilmesi mümkün olabilecektir. Ülkemizde nükleer santraller kurulması ile ilgili olarak Akkuyu ve Sinop civarında yer seçimi etütleri yapılmıştır."

(Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi 1992 Enerji Raporu)

"Doğalgaz imkânlarının ve bağlantılarının riske gir-

mesi, fosil yakıtların teminindeki ithalat ve liman güçlükleri ve yaratıkları çevre sorunları nedeniyle nükleer teknoloji, üzerinde önemle durulması gereken alternatif bir kaynak olarak görülmektedir.

Nükleer santraller, taşıdıkları büyük riske rağmen, yer ve teknoloji seçiminin ve işletmesinin iyi yapılması kaydıyla, çevre açısından en temiz kaynaklardan biri olarak kabul edilmektedir.

Ülke elektrik santrallerinin yıllık ilave kurulu güç ihtiyacı, 2000 yılında 2000 MW ve 2010 yılına doğru 3500 MW' a ulaşacaktır. Bu değerde büyük güç taleplerinin, çok sayıda, küçük üniteli, hidro veya linyit bazlı santrallerle karşılanabilmesi mümkün değildir. Elektrik arz sisteminin optimal bir şekilde geliştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışma sonuçlarına göre, 2005'li yılları takiben, baz yük ihtiyaçlarına yönelik olarak nükleer santrallere girilmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle tekniğin transferinde, ülkeye adaptasyonunda ve bu amaçla gerekli personelin yetiştirilmesinde büyük yararlar vardır.

Aynı doğrultuda, ülkemizin önemli kaynaklarından toryum rezervlerini enerjiye dönüştürebilecek nükleer teknolojilerin transfer edilip geliştirilmesinde büyük yarar vardır. Toryum rezervlerinin, yeni teknolojilerle geniş çapta kullanımına sokulması, uzun vadede enerjide dışa bağımlılığın azaltulmasını sağlayacak ender seçeneklerden birisidir."

"Enerji Sektöründe Geleceğe Bakış: Arz, Talep ve Politikalar". TÜSİAD Enerji Raporu, Kasım 1994.)

"IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı); 2000 yılında en az 293.000 MW nükleer enerjiye dayalı elektrik üretimi yapan reaktörün devrede kalacağını tahmin etmektedir. Aynı ajansın raporlarından da anlaşıldığı üzere pek çok sanayi ülkesinde, daha önce yapılan nükleer yatırım planlamalarının büyük kısmı iptal edilmiş ve %67 oranında azaltılmıştır. Bu nedenle nükleer yakıt ve reaktör üreten firmalar, mallarını pazarlamak için üçüncü dünya ülkelerine dönmüşlerdir ve her tür ekonomik-politik teşvik ve çıkar yollarını denemektedirler.

Nükleer öneriler, yüzbinlerce yıl ölümcüllüğünü muhafaza eden radyoaktif atıklarla iç içe yaşama önerisidir. Şu anda ABD'de 20 bin tondan fazla yüksek dozlu radyoaktif atık biriktirilmiş ve bunlar çözümsüzlük içinde muhafaza edilmeye çalışılmaktadır. Önerilere uyularak dünya enerjisi nükleer enerjiye kanallı edilirse, dünya her yıl bu tip 100 bin ton yüksek düzeyli radyoaktif atıkla yüz yüze kalacaktır.

Almanya'nın 14 nükleer santrali yılda 13 bin metreküp hafif radyoaktif, 300 ton yüksek radyoaktif reaktif ediyor. Her türlü sızıntıya karşı korunması gereken atıkların, bu kadar uzun süre denetim altında tutulmasının masrafları ve zorluğu açıktır. Konu hiçbir çözüme ulaştırılamamıştır ve bugün için bir çözüm önerisi bile üretilemiyor. Problem belki yüzlerce yıl sonra doğacak insanların sırtına yüklenmiş durumda.

Sonuç olarak, nükleer enerji geleceğin değil, geçmişin enerji türüdür. 40 yıl önce dünyayı kurtaracak gö-

züyle bakılan bu enerji türünden bugün dünya kurtulmaya çalışıyor."

("Enerji Politikamızın Temel İlkeleri Ne Olmalıdır?"). Ünal ERDOĞAN, Bilim ve Ütopya, Haziran 1995.)

"Varolan sistem ve bu sistemin pompaladığı yaşam biçimi sürdükçe, alternatif enerji kaynakları önerisi havada kalmaz mı? O halde "Hangi enerji?" sorusu, "Hangi sistem?" ve "Nasıl bir yaşam biçimi?" sorularıyla birlikte düşünülmek zorunda. Öneriler bu kapsamda ele alınmazsa, "Ne yapalım, nükleer enerjiden başka seçeneğimiz yok" diyenler haklı çıkacaklardır. Gerçekten de bu sistem içinde kalındıkça başka seçenek yok, alternatif kaynaklar ancak birer yama vazifesi görebilirler. Bu sistemi ameliyat masasına yatırmak, yeni bir toplum ve yaşam biçimi önermek gerekiyor.

İnsanlar bu kadar tüketmek zorunda mı? Kapitalist ideolojiler, bunun insanın doğasında olduğunu söylüyorlar. Beri yandan, bir kısım yeşiller (Örneğin Bahro ve derin ekolojistler) de ters taraftan aynı noktaya geliyorlar: "İnsanlar doğaları gereği yıkıcıdır ve ancak bir 'antropolojik devrim' çözüm olabilir" diyorlar. Olanaksız öneriler, ne kadar köktenciymiş gibi gözükseler de, sonuç itibarıyla varolana hizmet ederler. "Antropolojik devrim" in, entelektüel gevezelikten veya yoğun bir karamsarlık ve sonuç itibarıyla "bireysel kaçış"tan öte bir anlamı yok.

İnsan ihtiyaçları sonsuz mudur? Evet, sonsuzdur. Fakat bu, insanların günümüzdeki kadar tüketecekleri anlamına gelmiyor. Bugün bize ihtiyaç olarak gösterilenlerin ne kadar gerçek ihtiyaçlarımızdır? Örneğin, İstanbul'un bu kadar otomobile ihtiyacı var mı? Neden üçüncü, dördüncü köprülere ihtiyaç duyuyoruz? Evi-mizin her odasında birer televizyon gerekli mi? Bu kadar kâğıt tüketmek zorunda mıyız? Kıyılarımızdaki çimento ve demir çelik yığınları refah eğrimizi mi yükseltiyor? Bu kadar silaha, tanka, topa, uçağa, gemiye emekçilerin mi, yoksa emperyalistlerin mi ihtiyacı var? İnsanlık bu kadar hamburger, bu kadar sakız, coca cola, çikolata tüketmesine eksik mi kalır? Gardroplarımızı dolduran elli tane gömleğimiz, yüz tane eteğimiz olmasa çıplak mı kalacağız? Beyazın beyazı, hepsinden daha beyazı deterjanlarımız olmasa pislik içinde mi yüzeceğiz? 10-20 milyonluk kentlerde, tıktıkış yaşamak çok mu hoşunuza gidiyor? Enerji, bu "vazgeçilmez ihtiyaçlar"ımızı üreten fabrikaları döndürmek için harcanıyor.

Bütün bunlar kapitalistin kârının ihtiyaçlarıdır, insanların gerçek ihtiyaçları değil. Artık gereksiz bir kabuk halini almış kapitalist kâr ve rekabet sistemini atın çöpe, bugünkü üretim ve tüketim düzeyinin onda bire, hatta yüzde bire düşeceğinden emin olabilirsiniz.

Siz hiç Einstein'ı lüks arabalar içinde, üstünde muhteşem kostümler, vilasında keyif yaparken düşünebiliyor musunuz? Buruşuk bir gömlek ve pantolon, bir tebeşir, bir karatahta, bir de keman... İşte Einstein bu değil mi? ..."

("Bir Bolluk Ütopyası". Ender HELVACIOĞLU, Bilim ve Ütopya, Haziran 1995.)

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

"Her yıl dünyamıza güneşten 178.000 terawatt miktarında enerji ulaşmaktadır. Dünyanın bugün kullandığı miktarın 15.000 katı olan bu enerjinin yaklaşık üçte biri geriye yansır, yarısı soğurulup ısıya dönüşerek tekrar salınır. Kalamı ise hidrolik dönüşümü sağlar. Sadece %0.06'sı fotosentez için kullanılır. Dünyamıza ulaşan enerjinin küçük bir kısmını kullanabilmek bile bugün git gide önem kazanan enerji sorununun çözümünde büyük katkılar sağlayacaktır."

Doç. Dr. Hüseyin Uğur

Kaynak Dergisi, Sayı: 83, Sayfa: 104

Nükleer güç kullanımının geleceği belirsiz

DR. TANAY SIDKI UYAR (*)

Amerikan Enerji Bakanlığı'na bağlı olarak çalışan Enerji Bilgi Dairesi tarafından hazırlanan bir raporda, dünya elektrik üretiminde nükleer gücün 1992'de %22 olan payının 1993'te %26'ya yükseldiği açıklanmıştır. Yakın dönemde bu büyümenin sürmesi beklenmektedir.

World Nuclear Outlook 1994 isimli rapora göre, 1993 sonunda, 30 ülkede, elektrik üretimi için toplam 338 gigawatt-elektrik (GWe) kapasiteli 430 nükleer ünite kurulu bulunmaktadır. Bu, 1992 yılınının 331 GWe kapasiteli 424 ünitesine göre, bir artışı göstermektedir.

Rapor, gelecek on yılda, öncelikle dünyanın belli bölgelerinde, nükleer güç kullanımının genişleyeceğini öngörmektedir. Nükleer güce, güçlü ve saldırgan bir taahhüt ile bağlı olan Japonya, çeşitli inşaat safhalarında olan 19 reaktöre sahiptir. Japonya'nın nükleer kapasitesinin (1993'te 38 GWe) 2005 yılına kadar %16 (44 GWe) ile %27 (48 GWe) arasında artması beklenmektedir.

Öte yandan dünyanın en büyük nükleer kapasitesine sahip olan Amerika Birleşik Devletleri, gelecek on yılda, kapasitesini sadece %3 arttırmayı öngörmektedir. Bu tahmin bile, Bellefonte 1 ve 2 ve Watts Bar 2 isimli üç nükleer güç ünitesinin inşaatını durdurmakta olduklarını duyuran Tennessee Valley Authority Şirketi'nin açıklaması gözönüne alındığında iyimser bulunmaktadır. 2010 yılına kadar eski üniteler devreden çıkarılıp yerine yenisi yapılmayacağından, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki nükleer kapasite, 2010 yılına kadar 99 GWe'den 91-95 GWe arasındaki bir değere düşecektir. Elektrikğin diğer kaynaklarına göre daha yüksek işletme maliyetleri ve henüz çözümlenmemiş olan nükleer atıkları elden çıkartma sorunu, Amerika Birleşik Devletleri nükleer güç endüstrisinde öngörülen düşüşün temel nedenlerinden ikisidir.

Amerika Birleşik Devletleri, nükleer gücün yaygın kullanımına ilişkin olarak tedbirli davranan tek ülke değildir. Kanada, Almanya ve İngiltere gibi, hepsi büyük nükleer güç programları olan ülkelerin nükleer programlarında, gelecek on yılda sıfır veya çok az bir büyüme beklenmektedir. Ağırıklı olarak nükleer güç kullanan Fransa, nükleer güç santralleri de dahil olmak üzere, 2000 yılından önce kendi ülke pazarı için herhangi bir yeni üretim kapasitesi sipariş etmeyeceğini 1994 yılında açıklamıştır. Fransa için yeni siparişlerin olmaması, nükleer gücün reddi değil, fakat elektrik talebine olan öngörülerin gözden geçirilip düzeltilerek düşürülmesinin sonucudur.

Raporda yer alan diğer önemli tespitler ise şunlardır:

1994 ile 2010 yılları arasında dünyada nükleer reaktörlerde kullanılmak üzere 1.135 ile 1.226 milyar kg

üzere, uranyum üretiminde bir artış olacak ve sonuç olarak uranyumun satış fiyatı da artacaktır. 1993 yılında 15.68 \$/kg olan uranyum fiyatının, 2005 yılında (sabit dolar fiyatıyla) 28.63 \$/kg'a ulaşması beklenmektedir.

1993 yılı boyunca, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki nükleer santraller 20000 ton kullanılmış yakıt üretmiş olup, envanter yılda yaklaşık 2000 ton artmaktadır. Ek kullanılmış yakıt depolama kapasitesi gerekmektedir. Bugün için, kullanılmış yakıt reaktör sahasında depolanmaktadır. Enerji Bilgi Dairesi, 1998 yılına kadar 20'den fazla reaktör sahasının şimdiki havuz depolama kapasitesinin üzerinde ek depolama kapasitesine gerek duyacağını öngörmüştür.

Yukarıda sıraladığım ve Amerikan Enerji Bakanlığı Enerji Bilgi Dairesi'nin raporuna dayanan bilgiler ışığında, dünyada mevcut nükleer teknolojinin tanımlanması ve aşılması gereken sorunları olduğu anlaşılmaktadır.

Bizim ülkemiz açısından soruna bakıldığında, sorunlu eski teknolojinin yarı fiyatına ülkemize satılmaya çalışıldığı görülmektedir. Bugün için öncelikli olarak nükleer enerji uzmanlarımızdan beklentimiz, eski teknolojinin on yıl sonra Türkiye'de kullanılmasının getireceği sıkıntıları bize anlatmalarındır. Eski teknoloji mükemmel ise dünya ülkeleri, Fransa ve Japonya dışında, neden tedbirli davranmaktadır? Yeni teknoloji geliştirmek için ARGE faaliyetleri neden sürdürülmektedir?

1970'li yıllardan beri Amerika Birleşik Devletleri'nde kurulması ekonomik ve güvenli bulunmayan nükleer teknolojinin Türkiye'de on yıl sonrası için aday teknoloji olarak görülmesi ne ölçüde doğrudur?

Tüm karar verme süreçleri için geçerli olduğu gibi, enerji teknolojilerinin değerlendirilmesi ve ülkemiz için kullanılabilir teknolojinin seçilmesinde de bilginin yönetimi önem kazanmaktadır. Bugün dünyada yaklaşık 500 adet enerji teknolojisi bulunmaktadır. Bu teknolojilerin çoğunun varlığından haberi olmayan kişi ve kuruluşların enerji sektörünün gelecekteki yapısı hakkında sağlıklı değerlendirmeler yapması ve uygulanabilir çözümler bulmaları mümkün değildir.

Alınacak yanlış kararların ve bazı gelişmiş ülkelerde kullanımdan kalkmış olan eski teknolojilerin, gelişme çabası içindeki ülkelere satılmasının bedelini tüm dünya insanları ortak olarak ödeyecektir.

KAYNAK

EIA New Releases, Energy Information Administration, Kasım-Aralık 1994.

(*) Kocaeli Üniversitesi Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynak ve Teknolojileri Araştırma Birimi

Çağdaş insan örgütlü insandır

Odalarımız, tüzüklerinde ayrıntıları yazılı olmasa da, zaman içerisinde belirginleşen çizgisiyle, bireysel çıkarlar için değil, genelde kendisiyle birlikte parçası olduğu toplumun, halkın, ülkenin hatta dünyanın çıkarlarını gözeten anlayışa sahip olmaya çalıştı.

Geçmişteki tüm eksiklik ve oluşan kesintilere rağmen, bu anlayışın sürdürülebilmesi ve daha güçlü bir EMO'yu yaratabilmek, ancak gönüllü birliklik temelinde oluşan Oda yönetimlerine üyelerin kendi birikimlerini yansıtılmalarıyla gerçekleştirilecektir.

Üyelerimizin gereksinimlerini, beklentilerini karşılayabilmek ve onlarla bağımızı güçlendirebilmek için INTERNET bağlantılı bir "Bilgi Bankası" oluşturmayı hedefliyoruz.

Bilgi Bankası oluşumu, iletişimimizi hızlandırarak, mesleki gelişimimize katkı sağlayacak çalışmalarını organize etmemizi kolaylaştıracak ve uzun vadede eleman ve iş arayan üyelerimizi buluşturan önemli bir merkez haline gelecektir.

Yapılması düşünülen tüm çalışmalar parasal kaynak gerektirmektedir. Aidatların düzenli ödenmesinin Oda'yı sahiplenmenin bir biçimi olduğunu düşünerek duyarlı olacağımızı umuyoruz.

İletişimimizin sağlıklı olabilmesi için ev-iş telefon ve adres değişikliklerini bildirmeniz çalışmalarımızı kolaylaştıracaktır.

Üyelik için gerekenler şunlardır:

1- 3 adet fotoğraf 2- Diploma veya çıkışın onaylı örneği (Aşlı getirildiğinde onay Oda tarafından ücretsiz yapılır) 3- Nüfus kağıdı örneği (Oda tarafından ücretsiz düzenlenir) 4- 150.000 TL Kayıt harcı 5- Aidatlar:

95 Yılı için: 600.000 TL

94 Yılı için: 300.000 TL

93 Yılı için: 180.000 TL

92 Yılı için: 120.000 TL

91 Yılı için: 60.000 TL

90 Yılı için: 24.000 TL

İş ve eleman arayanlar ile adres değişikliği bildirenler için Fax numaramız: 0212-232 24 13

Odamız üyesi arkadaşımız

VEDAT BEKTAŞ

önemli bir rahatsızlık geçirmektedir.

Yardımcı olmak isteyen tüm meslektaşlarımızı dayanışmaya çağırıyoruz.

Tel: (212) 572 42 41

Yapı Kredi Bankası Bakırköy Şubesi

Hesap No: 0066820-2

✓11 Haziran Pazar günü, Demokrasi Platformu üyesi örgütlerin temsilcileri, düşünce açıklama "suçu"ndan Saray Cezaevi'nde yatmakta olan Atılay Ayçin'i ziyaret ettiler. Bu ziyarette Odamızı, Şube Başkanımız Hüseyin Yeşil temsil etti.

✓16 Haziran Cuma günü, Kamu Çalışanları Sendikaları'nın düzenlediği etkinliklerin desteklenmesi amacıyla Ankara'ya gidildi ve 17-18 Haziran günlerinde yapılan etkinliklere katıldı.

✓3 Temmuz'da, Marmara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nde 1994-95 öğrenim yılı mezunlarının diploma töreni yapıldı. Odamız toplantıya çiçek gönderdi, Fakülte ve Bölüm birincilerine armağanlar verdi.

✓Makine Mühendisleri Odası'nın kurduğu egzoz ölçüm istasyonlarından ilki, 11 Temmuz'da Beşiktaş'ta hizmete girdi. İstasyonun açılış törenine Odamız da katıldı.

✓EMO 4. Koordinasyon Kurulu Toplantısı, 19-20 Ağustos tarihlerinde Ankara'da yapılacaktır.

✓Almanya'da öğretim görevlisi olarak çalışan Odamız üyelerinden İsmail Kaşıkçı, Eylül ayında "Alçak Gerilim Tesislerinde Koruma ve Topraklama Yöntemleri" üzerine bir seminer verecektir. Seminer konuları şunlardır: 1-Sistem normları ve günümüzdeki uygulamaları (TN-TT-IT) 2-Aşırı akım ve aşırı gerilime karşı koruma 3-Endirekt dokunmaya karşı koruma. Katılma ücreti 2 milyon TL (Öğrencilere 1 milyon TL.)'dir. Ücrete seminer notları dahildir.

✓EMO İzmir Şubesi, ISO 9000 Genel Eğitimi, Dökümantasyon Eğitimi ve Danışmanlık Hizmetleri çerçevesinde, Kalite Eğitim ve Danışma Merkezi kurdu. Merkez, 26-27 Temmuz'da ISO 9000 Kalite Güvence Sistemi eğitimi verdi 15-16 Ağustos'ta ise Dökümantasyon eğitimi yapılacaktır. Kalite Eğitim ve Danışma Merkezi, 1996 yılı başında İzmir'de bir kalibrasyon laboratuvarı açacaktır.

ELEMAN ARAYANLAR

İstanbul Merter'de bulunan Holding merkezimize bağlı olarak Türkiye'nin muhtelif yerlerindeki yeni yatırımlarımızın montajlarının takip ve koordinasyonunda çalışmak üzere;

1 Makine Mühendisi ve 1 Elektrik Mühendisi aranmaktadır.

KOŞULLAR:

Askerliğini yapmış bulunmak, İTÜ / ODTÜ / BOĞAZIÇI / YILDIZ üniversitesi mezunu ve 35 yaşını geçmemiş olmak, proje takibi için gerekli İngilizce bilmek.

İlk işbaşı Çorlu BİLKONT fabrikamızda olacaktır.

İlgilenen adayların aşağıdaki adrese fax veya telefonla başvurmaları gerekmektedir.

BİLKONT Dış Ticaret ve Tekstil Sanayi A.Ş. Çorlu Tekstil Tesisleri

Tel: (0282) 672 23 34 • Fax: (0282) 672 23 50

Bilgi için: Ayçelen Hançer

Şirketimiz bünyesine, askerliğini yapmış tercihan

İngilizce bilen elektrik mühendisleri alınacaktır.

Hamamcıoğlu Müesseseleri Ticaret A.Ş.

(Yukarıdere Yolu 04 (TEM) Karayolu Yanı 81474

Orhanlı-Tuzla/İstanbul.

Tel: 216 - 394 32 10 (6 Hat) • Fax: 216 - 394 32 08-9

'Küçük bir kayıp, büyük bir tehlike yaratabilir'

EMO İstanbul Şubesi, 25 Temmuz 1995 tarihinde, "Meslek Odaları ve Türkiye'de Demokratikleşme Süreci" konulu bir konferans düzenledi. Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde yapılan konferansta TMMOB Başkanı Yavuz Önen, ülkemizdeki son gelişmelere ve meslek odalarının demokratikleşmedeki rolüne değinen bir konuşma yaptı. Önen'in yaptığı bu konuşmayı özet olarak sunuyoruz:

"Türkiye çok kritik bir sürece girdi. Anayasa değişiklikleri gerçekte çok yüzeyseldir. Parlamento imajını düzeltmek için böyle bir değişikliğe ihtiyaç duydu.

Türkiye'de hükümet olunuyor ama iktidar olunamıyor. MGK'nın yetkilerine ve konumuna değinmeyen hiçbir değişim demokratik olamaz. MGK'yı ve 12 Eylül sistemini ayakta tutan şeyler, anayasamızın 16 maddesini kapsıyor. Bunlar hala ayakta dururken biz demokrasiden bahsediyoruz. Bu 16 madde toplumu susturmayı hedefleyen bir amaç taşıyordu. Bunda ve 12 Eylül rejiminin pekiştirilmesinde medya da temel bir rol oynadı. 12 Eylül'den sonra meslek odalarının bazı olanakları ve hakları yok edildi.

Rant ekonomisi bize güç ve prestij kaybettiriyor. Sendikalar ve örgütlü kesim kan kaybediyor. Fakirleşme ve işsizleştirme artıyor. TMMOB, kaybedilen haklarını geri almak istiyor. TMMOB, "Üreten Türkiye"yi bir slogan haline getirmiştir. Bu yeni bir slogan değil ama şimdi çok önem kazandı. Çünkü herkes rant ekonomisine yönelmişti.

TMMOB'yi bir sağ tehlike, aşırı milliyetçi ve dinci bir tehlike tehdit ediyor. 15 yıllık devlet desteğinden yararlanan bu kanat şimdi meslek örgütlerine çullanmaya başladı. Mesleki sorunlar, esas işlerimiz olarak gündemimizin başındadır. Ancak meslek sorunları demokrasi sorunuyla iç içe geçmiştir. Bunlar artık birbirinden ayrılamıyor. Meslek örgütlerinin yeni rollerini tarif etmemiz gerekiyor. Onları yönetmek stratejik önem kazanıyor. Bu alanlar elde tutulmalıdır. Acaba bu tehlikeyi tam olarak kavriyor muyuz ve ona karşı hazırlıklı mıyız?

Solun parçalanma kabiliyeti çok yüksek. Belki bu bir çeşitlilik ve zenginlik yaratıyor. Ama birleşmeyi ve taviz vermeyi de öğrenmek gerekiyor. Çeşitli konularda görüş ayrılıklarımız olabilir. Ama Türkiye'de bu gelişen aşırı milliyetçi ve dinci güçlere karşı birleşmek zorundayız. Bu olmazsa olmaz koşuldur. Küçük bir kayıp büyük bir tehlike yaratabilir.

Bütün hedefimiz güçlü bir ses ve örgütlü bir TMMOB yaratmaktır. Kurumsallaşmayı önemseyelim ve öne çıkaralım. Klikleşmeyi aşalım. Birimlerimizi küçük dükkancı anlayışıyla yönetmeyelim. Birbirimize katkıda bulunalım. Meslek örgütlerinde kazanacağımız dinamizm, toplumsal gelişmemizde önemli bir adım olacaktır.

Üretenlerin yönetimde olmasının yolu, siyaset alanındaki etkilerinin artmasından geçiyor. Siyasallaşma gündemimizin başında yer alıyor. Ancak canlı bir meslek örgütlenmesi olmadan bu olmaz."

"Türkiye Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Kataloğu" hazırlanıyor

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası olarak, sektörler arası ve sektör içi iletişimde iyi hazırlanmış katalogların yararlı olduğuna inanıyoruz. Türkiye çapında hazırlanmış bir "ürün-hizmet/firma" kataloğunun, elektrik, elektronik ve bilgisayar sektörünü bütün kapsamıyla kucaklayacak bir "malzeme kataloğu" nun gerekliliği kaçınılmazdır. Sektörümüzde, gerek Odamızın şimdiye dek hazırlanmış olduklarını, gerekse Odamız dışında özel kuruluşlarca çıkarılması olanları aşacak, iyi düzenlenmiş, kapsamlı ve güvenilir bir katalog eksikliğini gidermek için uluslararası standartlarda, yepyeni bir katalog projesi oluşturduk. "TÜRKİYE ELEKTRİK-ELEKTRONİK-BİLGİSAYAR KATALOĞU, ÜRÜNLER-HİZMETLER '96" yaklaşık 500-600 sayfalık, büyük boy, teknik ve içerik olarak alanımızdaki tek ciddi ve yetkin çalışma olacaktır.

Ülkemizde elektrik, elektronik ve bilgisayar alanında çalışmalarını sürdüren sanayi, ticaret ve hizmet kuruluşlarını tanımak, ürünleri ve hizmetleriyle ilgili ayrıntılı bilgi almak, yurtiçi ve yurtdışı bağlantıları gerçekleştirebilmek; ekonomik yaşamı gelişen ve karmaşıklaşan Türkiye'de, gelişkin bir "ürün-hizmet/firma" kataloğunu gerekli kılmaktadır. Bu tür çalışmalar Türkiye'de çeşitli sanayi ve hizmet sektörlerinde yapılmış, yapılmakta ve yararları görülmektedir.

Yalnız firmalara ilişkin bilgiler değil, elektrik, elektronik ve bilgisayar alanındaki oda, birlik, dernek, sendika, üniversite, yayın, araştırma-geliştirme kuruluşları vb. çeşitli kuruluşla ilgili derli toplu tanıtıcı bilgiler içeren kapsamlı bir kaynak ne yazık ki ülkemizde yoktur.

Yukarıda saydığımız gereksinimleri karşılayacak,

sektöre ilişkin bilimsel veri ve istatistiklerle desteklenmiş çok boyutlu bir "TÜRKİYE ELEKTRİK - ELEKTRONİK - BİLGİSAYAR KATALOĞU, ÜRÜNLER-HİZMETLER '96" alanında tek rehber olacaktır.

1996 Ocak ayı sonunda tamamlanacak olan katalog, 1996 ve 1997 yıllarında kullanımda olacaktır. Kataloğa girmek ya da reklam vermek isteyen kuruluşlar Odamızdan ayrıntılı bilgi edinebilirler.

Devre Teorisi Konferansı

ECCTD '95, 27-31 Ağustos'ta İstanbul'da yapılıyor. ECCTD '95 European Conference on Circuit Theory and Design (Devre Kuramı ve Tasarımı Avrupa Konferansı), elektrik-elektronik devre ve sistemlerin kuramı, tasarımı ve uygulamaları ile sayısal/analog işaret işleme konularının ele alındığı Avrupa'daki en önemli konferanstır.

Avrupa'nın önde gelen bilimsel kuruluşlarınca 1974'ten bu yana iki yılda bir Londra, Lozan, Stuttgart, Prag, Paris, Davos gibi belli başlı kentlerde yapılmış olan bu konferans bu kez İstanbul'da yapılıyor.

27-31 Ağustos 1995 tarihinde The Marmara Oteli'nde yapılacak konferansın başkanı, İTÜ Elektrik-Elektronik Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Cem Gökner.

9'u özel, toplam 51 düzenli oturumda, en son geliştirilmiş konular üzerine 306 bildirinin sunulacağı Konferans, akademisyenlerin, bilimadamlarının ve sanayide çalışan mühendislerin derin ilgilerini çekecek bir program içerisinde sunulacaktır.

Kamu çalışanlarının sendikal mücadelesi üzerine

SELAMİ YILMAZ (Elek. Müh.)

Sendikalar sınıf mücadelesinin seyrine ve iş bölümünün derecesine bağlı olarak şekillendi. İlk sendikalar bir iş yerindeki aynı meslek grubundan çalışanların oluşturdukları "Meslek Sendikaları" olarak kuruldu. Örneğin bilinen ilk sendika 1700'lerde İngiltere'de terziğin kurduğu sendika idi. Meslek sendikaları zaman içinde dönüşüme uğradı ve işverenlerin teknolojik buluşlardan yararlanarak üretimi bütünlüklü olmaktan çıkarmalarıyla, çalışanlar da buna karşılık olarak, işyeri sendikalarını kurdular. Giderek patronlar fabrika sayılarını arttırdılar ve aynı sektördeki işverenlerin dayanışma ve işbirliğini güçlendirdiler. Böylece sektör bazında egemenlik kurmaya başladılar. İşçiler de buna karşılık işkolu düzeyinde sendikalaştılar.

Sendikaların, genel demokrasi mücadelesinde vazgeçilmez misyonları da vardı. Emekçilerin genel oy hakkı vb. gibi talepler, işkolu sendikalarının oluşturduğu federasyon ve konfederasyonların örgütlenmesini bir ihtiyaç haline getirdi. Bunu da ulusal ve uluslararası düzeyde sendikaların kurulması izledi.

İlk sendikalar;

- 1- Bağımsız örgütlerdi,
- 2- Meşru ve fiili örgütlerdi,
- 3- Demokratik örgütlerdi (bürokrasileri yoktu).

Ülkemizde kapitalist ilişkilerin gelişmesiyle, toplumun diğer çalışan kesimleriyle birlikte kamu çalışanları da (K.Ç.) kendi sınıfsal konumlanışlarının bilincine varmaya ve buna uygun düşen örgütlenmeleri oluşturmaya giriştiler. Ancak devlet idaresiyle ilgili kuruluşlarda, topluma büyük ölçüde hizmet veren kurumlarda çalışan emekçiler, bir yandan Osmanlı devlet geleneğinin etkisi, öte yandan meta üretimin dışında kalmaları ve devlet hiyerarşisinde bir makam sahibi olma isteri ve buldukları makamın "avantajlarına sahip olmaları" sonucu emekçi bilincine ulaşamamaktadırlar.

60'lı yıllar sonunda TÖS, 70'li yıllarda TÖB-DER, TÜM-DER, TEK-SEN ve TUS-DER'leri yaratan kamu çalışanları, 12 Eylül darbesiyle örgütlülüklerini/örgütlerini, kazanılmış haklarını yitirdiler. 12 Eylül'ün bütün toplumu örgütsüzleştirmesi, tüm çalışanlar gibi memur kitlesinin hızla yoksullaşması süreci izledi.

Kamu çalışanları, 1990 Temmuzunda bu yoksullaşma sürecine kitlesel bir tepki gösterdiler. Binlerce kamu çalışanı sefalet ücretlerini protesto etmek için sokağa çıktı. Bu süreçte oluşan önderlikler (Eğit-Sen başta olmak üzere Tüm Bel-Sen, Bem-Sen, Tüm Sağlık-Sen vb.) ücret talebine "grevli-toplusözleşmeli sendikal hak" talebini ve birçok demokratik talebi de eklediler.

Kamu çalışanları sendikalarının kamuoyunda meşruiyet kazanması ve devletin karşısında bir baskı unsuru haline gelmesi, egemen sınıfları yeni politikalar uygulamaya yöneltti. Başlangıçta yasaklama ve zor yöntemleriyle sendikal mücadeleyi durdurmayı deneyen iktidarlar bunu başaramayınca sendikaları denetlemeyi ve düzenli, uyumlu kurumlar haline getirmeyi hedefleyerek kamu çalışanlarını "güdümlü sendikalarda" toplamaya çalıştılar (Türk Kamu-Sen gibi). Devlet güdümlü sendikaların ortak özellikleri, yasalılık, bürokratiklik ve bafide edilebilir. Bir başka deyişle devlet sendikaları, ba-

ğımsız sendikal hareketlerin temel özelliklerini ortadan kaldırmayı ve sınıfın birliğini parçalamayı hedeflemektedir.

Kamu çalışanları sendikaları, tüm baskı, yıldırma ve bölme politikaları karşısında meşruiyetinden ve kitleselliğinden aldığı güçle bugünlere geldi. 20 Temmuz 1994 Ankara yürüyüşü ve özellikle 20 Aralık 1994 iş bırakma eylemleri, grevli-toplusözleşmeli sendika mücadelesine bağlı olarak kamu çalışanlarının, demokrasi mücadelesine katkı sunmalarında bir dönem noktası olmuştur. 17-18 Haziran 1995 eylemlilikleri (yürüyüş, miting, oturma, iş bırakma gibi) ile parlamentoya sunulan içi boş "Kamu Çalışanları Sendika Yasa Taslağı"nı, grevli-toplusözleşmeli sendika talebini öne çıkartarak onbinlerce kamu çalışanıyla protesto ettiler. Bu eylemlilikler sonucu görüldü ki; grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı ancak ve ancak "grev" yaparak elde edilebilir. Tüm Haber-Sen'in kapatılması, yöneticilerinin sürgün edilmeleri, PTT çalışanlarının diğer kamu çalışanlarına göre iş bırakmayı kitlesel olarak hayata geçirmeleri ile eş anlamlıdır.

İnsan hakları ihlalleri had safhada, yargısız infazlar sürekliliğini korumakta, grevci işçilere ve savaş karşıtlarına polis saldırıları sistemli hale getirilmekte. Böylesi koşullarda var olmaya çalışan kamu çalışanları sendikalarının tüm bu olumsuzlukları görmezden gelmesi düşünülemez.

Doğal olarak KÇS'ler demokrasi mücadelesindeki yerini alan ve insan hakları ihlalleri karşısında en duyarlı, en olumlu tepkileri veren sendika olmak zorundadır. Biliniyor ki diğer sorunların çözümü, ancak demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla yerleşmesi ve yaygın olması mümkündür. Uluslararası sermayenin ve işbirlikçilerinin dünya genelinde savaş ortamından medet uman ve hatta geleceklerini böyle bir ortama bağlayan politikaları, ülke kaynaklarının büyük bir bölümünün savaş harcamalarına ayrılmasını gerektirmektedir. Bunun faturası da çalışanlara çiktirmektedir.

Diğer yandan bu durum emekçi halkların kardeşçe bir arada yaşamalarını zorlaştırırken, faşizmin beslediği ırkçılığı ve şovenizmi hortlatmaktadır.

Kapitalizmin ekonomik ve siyasal krizinin toplumsal yaşamda yarattığı tahribat ve çöküntü ise gerici-şeriatçı akımların sahte düzen eleştirilerine kaynaklık ederken düzenden hoşnut olmayan kesimlere, daha geri bir düzen olan şeriat düzenini umut olarak sunma olanağı yaratmaktadır.

Kamu ÇS, tüm bunların karşısında hem kendi kitleselerine hem de topluma daha doğru politikalar sunan bir yapıya kavuşmak zorundadır.

Savaşa karşı barışı, ırkçılığa ve şovenizme karşı halkların kardeşliğini ve eşitlikçi birliğini ve demokrasiyi önermeli, savunmalıdır.

KÇS, kitlenin söz, yetki ve karar sahibi olabilmesini sağlayan ve bunun aşağıdan yukarıya demokratik bir şekilde yaşama geçirilmesini, yukarıdan aşağıya merkezi bir biçimde uygulanmasını esas alan sendikalar olmak zorundadırlar.

Bilim tarihinin önemi

OSMAN BAHADIR

Bu sayımızla birlikte, her ay bu sütunlarda bilim ve teknoloji tarihiyle ilgili belirli bir konuda bir yazı yer alacak. Bilim ve teknoloji tarihinin büyük ve giderek artan önemi, bizi böyle bir çalışmayı yapmaya zorunlu kılıyor.

Bilim tarihi niçin önemlidir? Bu soruya farklı açılardan değişik cevaplar verilebilir. Ama bilim tarihine büyük önem kazandıran iki temel nedenin bulunduğunu hemen söyleyebiliriz.

Birincisi, bilim tarihinin önemi, öncelikle bilimin büyük önem ve değer kazanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bilim hiç kuşkusuz bütün tarihsel dönemlerde, ekonomik, toplumsal, kültürel ve düşünsel gelişimi etkileyen ve kimi zaman da doğrudan yönlendiren bir itici güç olmuştur.

Tarih araştırmaları ve tarih bilinci, sadece toplumsal kimliğin oluşumundaki rolü ile değil, belki de daha fazla olarak toplumsal gelişimin başlıca mekanizmalarını ortaya çıkarmanın ve böylece gelecek için olumlu öngörülerde bulunmanın bir aracı olarak da değer kazanıyor.

Ama 20. yüzyılda, özellikle de bu yüzyılın ikinci yarısında, bilim insanlığın gelişimini güçlü bir biçimde etkileyen bir olgu oldu. Bu gerçek, hem bilimin iç gelişiminin bu süreçte çok büyük bir ivme kazanması, hem de onun toplumsal gelişimi etkileme mekanizmalarının güçlenmesi özellikleriyle kendisini açık olarak ortaya koyuyor.

Bilimsel ve teknolojik gelişmenin

hızı, bilgi birikiminin iki katına yükselme süreciyle ölçülmektedir. 19. yüzyılın ortasında gelişimini ancak yüzyılda iki katına çıkararak bilim, günümüzde artık bunu yaklaşık her üç yılda bir gerçekleştiriyor.

Bilimdeki bu ilerleme temposunun toplumlardaki derin kapsayıcı etkilerini, artık günlük yaşamla ilgili doğrudan gözlemler aracılığıyla bile saptayabiliyoruz. Burada bilim tarihinin teknoloji tarihinden ayrılmayacağını belirtmemiz gerekir. Çünkü tüm insanlık tarihi boyunca bilim teknolojinin gelişimine yol açmış, teknolojik ürünler de bilimin yeni düzeylere ulaşmasında temel ve arasındaki ilişki, belirleyici ve asıl yaratıcı olan

bilim olduğu için, teknoloji tarihini de bilim tarihi içinde değerlendirebiliriz. Gerçekte tarih boyunca bilim ile teknoloji ilişkisi, çok karmaşık ve ayrıntılı incelemeye değer bir konudur.

İşte bilimin toplumlara ve toplumsal gelişimi etkileme gücüne ve hızına bağlı olarak, onun tarihini incelemek de giderek artan bir önem kazanıyor. Tarih araştırmaları ve tarih bilinci, sadece toplumsal kimliğin oluşumundaki rolü ile değil, belki de daha fazla olarak toplumsal gelişimin başlıca mekanizmalarını ortaya çıkarmanın ve böylece gelecek için olumlu öngörülerde bulunmanın bir aracı olarak da değer kazanıyor.

Bilim tarihini önemli kılan ikinci neden, bilim tarihi araştırmalarının şimdiye kadar yeterince yapılmamış olmasıdır. 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın ilk yarısındaki tarih araştırmaları, özellikle ekonomik ve sosyal olgulara yönelmişti. Bilim tarihi araştırmaları, gerçek anlamda henüz çok yenidir. Bu alandaki araştırmalar, bilimin ekonomik ve sosyal gelişimdeki rolünün anlaşılmasına bağlı olarak artmaktadır. Şimdi artık kabul edilmektedir ki, bilim tarihi boyutu eksik olan bir genel tarih çalışması, eksik ve bu nedenle de açıklayıcı olmaktan uzaktır. Oysa 19. yüzyılda, genel tarih neredeyse bir ekonomik ve siyasi tarih olarak görülmüyordu. İşte bu yanlış kavrama bilinci, bilim tarihinin önemini artırıyor. Bilim tarihi çalışması yapılmadan, genel tarih çalışmasının yapılamayacağı anlaşılıyor. Böylece eksik olan şey önem kazanıyor.

Kuşkusuz her şey yeni başlamıyor. George Sarton ve Paul Tannery gibi bilim tarihçileri ve daha başkaları çok değerli ve kapsamlı çalışmalar yaptılar ve bu sahaya öncülük ettiler.

Ülkemizde de Adnan Adıvar ve Aydın Sayılı ve daha başka bilim tarihçilerimiz çok değerli araştırmalar yaptılar. Ancak bilim tarihi alanı o kadar kapsamlı ve bakir bir alandır ki, bütün bu öncül bilim tarihçilerinin çalışmaları, bir başlangıç niteliğinde kalmaktadır. Bu nedenle diyebiliriz ki, bilim tarihçileri büyük bir bilim tarihi okyanusu içinde bulunmaktadırlar.

Bu okyanusta katedilecek her mesafe çok önemlidir. Bu çabaların sonunda okyanusu fethedecek ve senteze ulaşacağız. Bu büyük yolculuğun bir parçası olarak, bundan böyle her ay dünya ve ülkemiz tarihini belirli halkalarından yakalamaya çalışacağız. Ancak bizim bu çabamızın yanı sıra, Elektrik Mühendisleri Odası üyelerinin ve elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisliği bölümü öğrencilerinin de bilim ve teknoloji tarihiyle ilgili yazılar göndermelerini bekliyoruz.

Aziz Nesin'in ardından

Geride bıraktığımız temmuz ayında, Türkiye en değerli evlatlarından birini ölümsüzlüğe uğurladı.

Aziz Nesin, inandığı düşüncelerini, yanında ve ardında kimsenin bulunmayacağını bilse bile, canından ve özgürlüğünden yoksun kalması pahasına savunabilecek yüreklilikte bir aydıdı. 12 Eylül yönetiminin idam sehpaları ile terör estirdiği dönemde, halkın demokrasi taleplerini savunan Aydınlar Dilekçesi'ne öncülük etmekten geri durmadı.

Aziz Nesin, değerini dünyaya kabul ettirmiş, evrensel bir gülmece ustası idi. Kalemini halkı için kullandı. Tüm dünyada milyonlarca okurla kucaklaştı. Halkı ona, çağımızın Nasrettin Hoca'sı mertebesini layık gördü.

Aziz Nesin, kendini toplumuna ve insanlığa adanmış duyarlı bir ozandı. İğne ile kuyu kazarcasına yoğun çaba ve emekle kazandırdıklarını, son kurusuna kadar, kurduğu Aziz Nesin Vakfı'ndaki çocuklarının eğitimi için harcıyordu. Bu büyük insan için çok şey yazıldı, çok söz söylendi. Aşağıda basının ve edebiyatımızın ünlü kalemlerinden derlediğimiz Aziz Nesin ile ilgili satırları veriyoruz.

ÜNİVERSİTE YILLARIMIZIN İLAHIYDI

(Hıncal ULUÇ / Sabah Gazetesi)

Aziz Nesin, üniversite yıllarımızın ilahıydı asıl... Birbiri ardına patlattığı mizah kitapları ile efsane olmuştu.

İnanılmaz akıcı üslubu, harika bir Türkçesi ve insana tükenmez gibi gelen bir mizah hazinesi vardı. Kitaplarını en erken alıp, hikayelerini en erken okuyarak kantinde birbirimize anlatmak için yarış ederdik.

Aziz Nesin hep dolu, çok dolu yaşadı. Çok sevdi, çok sevildi. Arkasında onu ölümsüzlüğe taşıyacak 110 kitap bıraktı. Dünya durdukça duracak. Bir koca vakıf bıraktı. O da duracak.

Yaşanmış 80 yıl. Ve hep kalacak yapıtlar. Ne mutlu böyle ölenlere.

"ÇOK HAKLISINIZ AZİZ BEY" DİYORLAR, SONRA CANIMA OKUYORLAR"

(Mehmet Ali BİRAND / Sabah Gazetesi)

Hayranlığımın temelinde de, korkusuzluğu gelirdi. Türkiye'deki köktendincilerden korkmazdı. Yobazlara bayrak açmıştı.

Taş kafalı faşistlerin korkulu rüyasıydı.

Tabu diye bilinen ve aydınlarımızın büyük bir bölümünün "Aman bana ne, başkası uğraşsın, neden başımı derde sokayım" deyip görmezden gelmeye çalıştığı nice olayın açıkça üstüne giderdi. İtiler kakılır ancak yenilmezdi.

Ünlü "Türkler'in çoğunun aptal olduğu" yolundaki sözlerinden sonra karşılaşmıştık. "Mehmet Ali, biliyor musun, çok garip bir durumla karşı karşıyayım" dedi ve devam etti: "En tanınmış işa-

söylediklerimden dolayı beni tebrik ediyör."

ATATÜRK, NÂZİM HİKMET VE AZİZ NESİN

(Ali SİRMEN / Milliyet Gazetesi)

Aziz Bey ile o zamanlar CHP'nin Genel Başkanı olan ve yeniden iktidara hazırlanan Bülent Ecevit'in 1976 Sovyetler Birliği gezisinde birlikteydik. Orada yakından gördüm. Türkiye dendiği zaman üç kişinin adı biliniyor ve her üçü de büyük saygıyla telaffuz ediliyordu. Atatürk, Nâzım Hikmet ve Aziz Nesin.

Hatta o zamanki Leningrad'da otelin resepsiyonunda adlarımızı yazdırırken, Aziz Nesin'in adını duyan görevlinin hemen arkadaşını çağırıp, ona Aziz Bey'i göstermesini hiç unutmuyacağım.

BİR TEK AZİZ NESİN OKUMUŞTU

(Zeynep ATİKKAN / Hürriyet Gazetesi)

Seksen yaşındaki bir yazarın ölümü on iki yaşındaki bir bilgisayar çocuğunu hüngür hüngür ağlatabiliyorsa, o noktada durup düşünmek gerekli.

Perşembe sabahı kızım telefona sarılmış, "Pazar günü Aziz Nesin'i yaz" diyordu. Çünkü, kızım Nintendo kuşağının bir mensubuydu ve başım elektronik aygıttan kaldırdığımda bir tek Aziz Nesin okumuştum. Ve Aziz Nesin okumaya devam ediyordu.

BİR PARÇASI SÖKÜLDÜ BEDENİMİN...

(Ali KIRCA / Yeni Yüzyıl Gazetesi)

"Aziz Nesin kitaplarında yaşayacak" tesellisi sizlerin olsun... Ben Aziz Nesin'in yarınki anayasa görüşmeleri için ne söyleyeceğini merak ediyordum oysa... Ya da 24. Madde'nin yeni şekli için neler yazacağını...

Bizim yerimize, bizim adımıza, bizim için, bizim karşımızda düşünen biri vardı...

Sayesinde zengindik...

Türkiye, Aziz Nesin'le zengindi...

Dün sabah, haberi duyunca, sanki bir parçası söküldü bedenimin...

ROL YAPMAYAN AYDIN

(Necati DOĞRU / Sabah Gazetesi)

Mizahı silah yaptı...

Yazdığı kitapları, dergileri ve gazeteleri de kurşun yapıp önce tek parti dönemine saldırdı. Çok partili demokrasiye geçilmesi, Türkiye'de çok sesliliğin oluşması, rüşvet, yolsuzluk, adam kayırma gibi o dönemin tabu konularına hücum etti.

Marko Paşa'yı çıkarttı. Hür Bizim Paşa'yı çıkarttı. Dağıttırmadılar. Böylece 29 yaşından 35 yaşına gelinceye kadar toplam 5.5 yıl hapis cezasına çarptırılıp içerde yattı.

TOPLUMUN, AYDINLARIN GÜNDEMİNİ BELİRLEYENDİ

(Doğan HIZLAN / Hürriyet Gazetesi)

Demokrasinin azınlık hakları olduğunu, azınlığı korumak olduğunu, çoğunluk gibi düşünmeyenlerin korunduğu bir rejim olduğunu kâğıt üstünde ne kadar aydın savunursa savunsun; o bunu hayatıyla yaptı, inandırıcılığı, ardından gidenlerin çokluğu bu sahiplikten kaynaklanır. Toplumun, aydınların gündemini belirleyendi Aziz Bey.

Aziz Nesin'i yeniden okuyun. Ona kızmayın, gerçeğe tahammül edemediğiniz için kendinize kızın.

Faydası varsa...

Ve hayatınızdaki boşluğun büyüklüğünü fark edeceksiniz.

YÜREKLİ VE ÖZGÜN BİR İNSAN ÖLDÜ

(Mehmet BARLAS / Sabah Gazetesi)

Aziz Nesin'siz Türk düşünce hayatının ve edebiyatının, eskisi kadar ilgi çekici olmayacağı kesin.

Aziz Nesin, yaşarken dünya mizah edebiyatının O'Henry, Gonçarov, Twain, Allen, Wodehouse, Heller gibi büyük isimlerinin yanında yer almıştı.

Eğer Nesin Türkçe değil de, evrensel dillerden biriyle yazmış olsaydı, onun yaptıklarını çevirilerinden mutlaka okurduk biz Türkler de.

O ÖLDÜ! HEPİMİZİN GÖZÜ AYDIN!

(Can DÜNDAR
Yeni Yüzyıl Gazetesi)

80 yaşında bir delikanlı, şehir şehir, kapı kapı gezerek bize aydın olmanın, yurttaş olmanın, insan olmanın sorumluluğunu hatırlatmaya çalıştı; kah alay ederek, kah itip kakarak, kah tutuşup yarak...

Duymazdan, görmezden geldik...

O'nun feryadı duvarları sallarken, sağduyumuzun kapılarını kapattık, çığlığını duymamak için... Gaflet uykumuz bölünmesin diye kör ettik benliğimizin gözlerini...

Dudaklarımızı mühürledik, ses vermekten korkarak...

O, tek kişilik koca bir ordu gibi yürürken üstüne karanlığın, ardından bakakaldık.

Ateşe attılar, evlerimizde seyrettik.

Suçu üstüne yıktılar, O'nu yalnızlığa terk ettik, hançerledik sırtından... Son şiirinde "Tanıdım acısından" diyordu, "Hançerin nakışı... bizim ora işi."

Ama bitti işte...

Kırıldı ruhumuzun salonundaki küçük dev ayna...

İTÜ Elektrik-Elektronik Fakültesi'nde Mezuniyet Töreni

İTÜ, Elektrik-Elektronik Fakültesi'nden 1993-94 yılında mezun olan 198 öğrenci, 25 Temmuz günü İTÜ Kampüsü Çamlık Lokali'nde düzenlenen bir törenle diplomalarını aldılar. Kalabalık bir davetli topluluğunun katıldığı törende, Elektrik-Elektronik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Hüseyin Yeşil ve öğrenciler adına Gülay Özkan birer konuşma yaptılar.

Törende TMMOB Yönetim Kurulu üyesi ve İstanbul Şubesi eski Başkanı Ünal Erdoğan, EMO İstanbul Şubesi eski başkanlarından Selçuk Esen, Şube Yönetim Kurulu üyelerimizden Gazi İpek ve Hakkı Kaya Ocakaçan ile diğer bazı üyelerimiz de hazır bulundu. Odamız, Bölüm birincilerine birer adet kalem hediye etti ve tüm mezunlara EMO Ajandası, elektrik mühendisliği el kitabı, EMO'yu tanıttı broşür ve kayıt formu içeren bir paket sundu.

Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu, törende özetle şu konuşmayı yaptı:

"Sayın Rektör, Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, Sevgili Mezunlarımız;

Bugün, biz yöneticiler ve öğretim elemanları için yılın en heyecanlı, en mutlu günü. Yıllardır emek verdiğimiz, insan sevgisi ile dolu üstün mühendisler olmaları için elden geldiğince çaba sarfettiğimiz öğrencilerimizden 198'i yuvadan ayrılmaktadırlar...

Öğrencilerimiz, en az dört yıl sürmüş olan zor bir öğrenimi başarı ile sonuçlandırmış olmanın gurur ve heyecanını taşıyorlar. Bu yüzden bugün, onlar için son dört yılın, belki de bugüne kadarki yaşamlarının en önemli günü. Çünkü ilk kez bir meslek sahibi, bir unvan sahibi oluyorlar ve bu unvanı, İTÜ gibi dünyaca saygın bir kurumdan alıyorlar...

Sevgili Mezunlarımız;

Dört yıllık zorlu bir öğrenim bitti, fakat asıl hayat mücadelesi şimdi başlıyor. Önünüzde çok çeşitli seçenekler var...

İlk söyleyeceğim şey amaçla ilgilidir: Bundan sonraki yaşamınızda hedefiniz, esas amacınız ne olacaktır? Hepimiz için asıl amaç *mutlu olmaktır*...

Mutlu olmak, birçok kimsenin zannettiğinin aksine çok zor bir iştir. Mutluluğa giden yol, çalışkan ve bilgili olmayı, *bilimsel düşünceyi ve aklı kendine rehber edinip* sağlıklı kararlar vermeyi gerektirir. Bundan dolayıdır ki toplumumuzdaki mutlu insan sayısı, maalesef çok düşüktür. Bu yüzden de medyada ve hemen her yerde iç karartıcı tablolar ağır basmaktadır.

Birçok mezunumuz bana, "Hocam, asıl amacı hatırdı tutmak çok önemli; aksi halde insan iktisatlarının esiri olup mutluluğu kaçırıyor" demektedirler. Örneğin, *amacın köşeyi dönmek olduğunca zannedenler* yıllarca içlerine sinmeyen işler yapıp köşeyi döndüklerinde mutlu olmadıklarını fark etmekte, fakat çoğu kez artık iş istenmiş geçmiştir.

Bir insanın mutlu olabilmesi için meziyetlerini de eksikliklerini de tam tamuna bilmesi gerekmektedir. Bu yüzden, "En büyük bilgelik kendini bilmektir" denir.

Yeni mezunlarımızın da ne durumda olduklarını çok iyi bilmeleri gerekir. Eğer bir mezunumuz, genelde bir kişi, kendini olduğundan aşağıda görürse, aynı meziyetlere sahip ve kendini iyi bilenlerin gerisinde kalır; bu da onun mutluluğunu azaltır.

Öte yandan, kendini olduğundan yukarıda görürse, hedeflerini de yeteneklerinin üzerinde seçeceğinden hedefe ulaşamaz; hayal kırıklığına uğrar ve mutluluğundan kaybeder. Böyle kimselere, "ihtisatları aklın üzerinde kimseler" denir.

Bizim mezunlarımız çoğu kez birinci kategoriye girmektedirler. Yani, kendilerini olduklarından aşağıda görmektedirler. Mezun olmazdan önce de, hem kendilerine hem de Fakültemize güvenleri, olması gerekenin altında olmaktadır.

Bu durum, toplumsal zaafımızın bir uzantısıdır. Çünkü toplumumuz da kendisini olması gerekenin altında görmektedir. Nitekim başka ülkelerdeki Türkiye uzmanları, ülkemizi bizim gördüğümüzden daha güçlü ve önemli görmektedirler.

Bundan dolayıdır ki, sekiz yıllık dekanlığım süresince ben ve arkadaşlarımın en çok uğraştığı konulardan biri, *öğrencilerimizin kendilerine, Fakültelerine ve Ülkelerine güvenlerini arttırmak olmuştur*. Sanıyorum ki emeklerimiz boşa gitmemektedir. Geçenlerde büyük bir firmada çalışan çok sayıda mezunumuzdan biri beni ziyarete geldi ve görüşme esnasında, "Hocam, Fakültemizin bizden sonraki mezunlarının kendilerine güveni ve girişimciliği bizimkinden daha yüksektir" dedi. İtiraf etmeliyim ki çocuklar gibi sevindim.

Sevgili İzleyiciler;

Mezunlarımızın çalıştığı endüstri kurumlarının yöneticileri ile, dünyanın önde gelen üniversitelerinde öğrenciliğini sürdüren veya hoca olarak görev yapan mezunlarımızla devamlı temas halindeyiz. Kendi araştırmalarımız ve onlardan gelen öneriler doğrultusunda okutulan dersleri güncelleştiriyoruz ve mezunlarımızın kalitesini yükseltici önlemler alıyoruz.

Yukarıda belirttiğim kaynaklardan gelen bilgiler ve kendi gözlemlerimize dayanarak şunu söyleyebilirim ki, mezunlarımız, özellikle de burada vaktini iyi değerlendirmiş olanlar, dünyanın önde gelen üniversitelerinin mezunları ile rahatlıkla boy ölçüşebilecek düzeydedirler. Yurt dışında öğrenci veya mühendis olarak çalışan mezunlarımız bizleri ziyarete gelmekte ve "Biz Fakültemizin kıymetini yurt dışına çıkınca anladık, aman mezunların kalitesi düşmesin, bizler de Fakülteye elden gelen desteği verelim" demektedirler.

Sayın İzleyiciler;

Mezunlarımızın, dünyanın önde gelen üniversitelerinin mezunları düzeyinde olmasının üç ana sebebi şunlardır:

1- Fakültemizdeki her öğrenci bir lise birincisi düzeyindedir; birçok lise birincisi birincilik kontenjanından dahi Fakültemize girememektedir. Batı ülkelerinde lise mezunları, mühendislik öğrenimine bizdeki kadar istekli olmadığından ve oradaki genç nüfus sayısı bizdekine oranla az olduğundan bizim öğrencilerimiz oralardaki mühendislik öğrencilerinden daha yeteneklidir.

2- Fakültemizde, hem nitelik hem de nicelik açısından çok güçlü bir öğretim kadrosu mevcuttur. Ülkemizdeki 57 üniversitenin 26'sında elektrik, elektronik ve bilgisayar öğretimi verilmektedir. Bu konulardaki 300 kadar öğretim üyesinin 80'i Fakültemiz elemanıdır.

3- İstanbul Teknik Üniversitesi'nin çok güçlü bir öğretim geleneği vardır; yani Üniversitemizde öğretime çok önem verilmektedir. Öte yandan 222 yıl boyunca ülkemizin nice müstesna kişilerini bünyesinde barındırmış olan İTÜ, birikimlerini mezunlarına aktararak onlara çok değerli özellikler kazandırmaktadır.

Sevgili Mezunlarımız;

Günümüz dünyasının en belirgin özelliği, değişimlerin çok hızlı olmasıdır. Bilimsel araştırmaya çok önem verilmekte, çok büyük kaynaklar ayrılmaktadır. Bunun sonucunda teknoloji çok hızlı olarak değişmekte ve gündelik yaşam tarzında büyük değişiklikler olmaktadır. Bugün büyük

bir elektrik-elektronik firmasının cirosunun yüzde 80'i son 5 yılda geliştirilmiş olan ürünlerden elde edilmektedir. Mesleğiniz, bu değişimleri gerçekleştiren heyecan verici bir meslektir. Öte yandan elektrik, elektronik ve bilgisayar konusunda iş imkânları gittikçe artmaktadır. Çünkü her türlü sistemin maliyetinde elektrik, elektronik ve bilgisayarın payı artmaktadır. Mesleğiniz artık temel mesleklerden biri olmuştur. Çünkü elektrik, elektronik ve bilgisayarsız hemen hiçbir sistem gerçekleştirilememektedir.

Her şey, burada kazandığınız yeteneklerinizi daha da geliştirerek ülkemiz ve insanlık yararına kullanmanıza bağlıdır. Başarılı olacağınıza ve toplumumuzun müstesna kişileri olacağınıza inanıyorum.

Meslek hayatınız boyunca lütfen Fakültenizi de unutmayınız. Ulaştığınız düzeyde, büyük bir özveri ile çalışan öğretim üyelerinin, yardımcılarının ve Fakültemiz personelinin önemli katkıları vardır. Onlar için en büyük mutluluk kaynağı, sizlerin başarıları ve onlara göstereceğiniz ilgidir. Arkadan gelenlerin daha iyi yetişmesi için en büyük güç kaynaklarımızdan biri bize vereceğiniz destek olacaktır. Önceki mezunlarımızın Fakültemize yapmakta oldukları çok değerli katkılar için bu vesile ile şükranlarımı sunuyorum.

Sevgili Mezunlarımız;

Büyük ve zor bir işi başarıp İTÜ mezunu "mühendis" unvanını aldınız.

Sizleri en içten duygularıyla kutluyor, ülkemize ve insanlığa çok değerli hizmetler vereceğiniz inancıyla mutluluklar diliyorum.

Öğrenciler adına Gülay Özkan'ın yaptığı konuşma:

Sayın hocalarım, değerli konuklar ve tabii ki sevgili arkadaşlarımız;

Böyle bir topluluk için hazırlanacak bir konuşmanın bu kadar güç olduğunu tahmin etmiyordum. Öyle ki, uykularımın kaçtığını bile itiraf etmeliyim. Neyse ki sonunda samimi düşüncelerimi belirtmenin daha uygun olacağına karar verdim. Konuşmam boyunca üç grubun bakış açısını yansıtmaya çalışacağım: Ailelerimiz, hocalarımız ve biz.

Üniversite eğitiminin insan yaşamında derin izler bırakan önemli bir süreç olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu süreçte başlarken bizler ne kadar hazırдық? Ailelerimizin etkisi neydi? Düşünürsek, çoğumuz düşünün, okuyan ve eleştiren kişiliklere sahip değildik. Bu kimliği oluşturmada sevgili aileler, iş size düşüyordu.

Eleştiren, okuyan ve düşünen kişiliği biçim olarak nitelendirirsek; işte biz bu biçimsizlikle üniversite yaşamına başladık.

Üniversite eğitiminin mutlak bir değişim gerektirdiğini düşünürsek, bunu kabullenmek istemeyen aileler biçim oluşmasını ertelediler. Biçimlenmenin ertelenmesi, birey oluşumunu da erteledi ya da tamamen ortadan kaldırdı. Üniversite farkı, bu bireyselleşme sürecinde daha büyük bir önem kazanıyor. Biçimsizliği gerçek anlamda bilimsel çalışma yöntemini öğrenerek, öğreterek ortadan kaldırılabiriz.

Üniversite farkını yaratan en önemli unsur, şüphesiz öğretim elemanlarının niteliğidir. Bizler bu açıdan şanslı kimselerdik. Ancak bu yeterli olduğumuz anlamına gelmemeli. Çünkü, biçimi oluşturan, öğretim elemanlarının niteliğinden çok, onların bilimi uygulama şekilleridir. Ülkemizdeki üniversitelere göre bizler bu açıdan da şanslıydık. Ancak bizim hedefimiz uluslararası bilimsellik sıralamasında üst sıralara tırmanmak olmalı. Bu da şüphesiz özerk üniversitelerle sağlanabilecektir.

Sevgili arkadaşlar bize gelince, sanırım beraber okumaktan ve gerek kendi aramızda gerekse hocalarımızla kurduğumuz dostluklardan büyük tad aldık. Hatta bazen bunlar yaşamımızın dayanak noktaları haline geldi. Kuşkusuz unutamayacağımız güzellikler yaşadık. Bizim hatalarımız var mıydı? Tabii ki en az hata bizdeydi. Düşünüyorum da keşke biçimlenmek için daha fazla çaba gösterebilseydik.

Ve son olarak birkaç teşekkür.

Sayın hocalarımız sizlere teşekkür ediyoruz. Bizlere bilgi ve deneyimlerinize destek oldunuz.

Bizler için vazgeçilmez bir yere sahip olan... sayın araş-

tırma görevlilerimiz -aslında dostlarımız demek istiyorum- sizleri ve sıcak dostluğunuzu arayacağız.

Ve bizim için diğer fakülteleri kıskandıracak kadar bir ayrıcalık olduğunu düşündüğümüz öğrenci işlerimiz ve fakültenin diğer çalışanları, hepimize teşekkür ediyoruz. Bu yılları sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyduk. Hoşçakalın.

EMO İstanbul Şubesi Başkanı Hüseyin Yeşil'in yaptığı konuşma:

Sayın Rektör, Sayın Dekan, Değerli Meslektaşlarım; EMO Adına sizleri Saygıyla Selâmlıyorum.

EMO İstanbul Şubesi'nin 1995 yılı itibariyle 8 bin 200 üyesi bulunmaktadır.

EMO üyeliği için ülkemizdeki elektrik, elektronik ve bilgisayar eğitimi veren üniversite ve yüksek okullardan birinden mühendis unvanı almış olmak gerekli ve yeterlidir. Ayrıca elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisi olanların EMO'ya üye olmaları yasal zorunluluktur.

Şu andan itibaren siz yeni mezun olmuş genç meslektaşlarımız da EMO üyesisiniz. Sadece bir EMO şubesine gelip kayıt işlemlerini tamamlamanız yeterli olacaktır...

EMO, tüm elektrik, elektronik, haberleşme ve bilgisayar mühendislerini ülke genelinde kucaklayan tek mesleki demokratik kitle örgütüdür. Dil, din, ırk, cinsiyet ve siyasi düşünce farkı gözetmeden tüm elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendislerinin örgütü olan Odamız, kendi mesleki konularında söz sahibi olan veya olması gereken en yetkin kuruluştur. Olması gereken diyorum, çünkü bazı dönemlerde görüşleri ve savunduğu ilkeler nedeniyle çalışmalarına gem vurulmaya çalışılmıştır. Örneğin 12 Eylül'de. Bu durum, ancak üyelerinin desteğiyle aşılmıştır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu bugünkü koşullarda sizlerin yani genç mühendislerin örgütlerine sahip çıkması gerekmektedir. Bu da bu örgütlere üye olmak ve içinde çalışmakla olacaktır.

EMO'nun temel görevlerinden biri, uzmanlık alanlarında (enerji, haberleşme, bilgisayar, elektronik v.s.) kamunun ve halkın çıkarlarını korumak için politika üretmektir.

Yine EMO'nun temel görevleri arasında, üyelerinin bilgi ve becerilerini geliştirmek ve onların meslek onurlarını korumak gelmektedir.

EMO sivil toplum örgütü yapısıyla, demokrasi mücahadesinin vazgeçilmez kurumlarından biridir.

EMO, bu görevlerini aşağıdaki etkinliklerle yerine getirir:

-Dünyadaki teknolojik gelişmeleri izler ve bu konuda üyelerini bilgilendirir. Bu amaçla ulusal ve uluslararası bilim kuruluşları ile işbirliği yapar.

-Üyelerinin teknik yetkinliklerini arttırabilmek için meslek içi eğitim düzenler.

-Resmî ve özel kuruluşlarla temaslarda bulunarak standartların belirlenmesinde katkıda bulunur.

-Kalkınma planlarında, kendi alanına giren konularda görüşlerini belirtir.

-Yurtiçi ve yurtdışından uzmanlar davet ederek sempozyumlar düzenler.

-İki yılda bir, Elektrik Mühendisliği Ulusal Kongresi'ni düzenler. Bu kongrelerden altıncısı bu yıl Eylül ayında, Bursa'da gerçekleştirilecektir.

-SMM (Serbest Mühendislik Müşavirlik) bürolarının çalışma ilkeleri ve ücretlendirme politikaları EMO tarafından belirlenir.

-Kaliteli malzeme üretim ve kullanımını özendirerek ve tüketiciciyi korumak amacıyla, ülkemizde üretilen elektrik, elektronik malzeme, araç ve gereçlerine kalite belgesi verir.

Kendi alanına giren yönetmeliklerin hazırlanmasına katkıda bulunur.

-Birlikçi ve hakemlik hizmetleri verir.

Gelin bütün bu çalışmalarını hep birlikte ve güçlü olarak yerine getirelim.

Değerli meslektaşlarımız, bizi sizlerle buluşturan, Rektörümüz Sayın Prof. Dr. Reşat Baykal'a, Dekanımız Sayın Prof. Dr. Ahmet Dervişoğlu'na ve Dekan Yardımcımız Sayın Prof. Dr. Emin Tacer'e ve tüm ilgililere teşekkür ederiz.